

VÄSTMANLANDS
TINGSRÄTT
E22

DOM
2013-12-17
meddelad i
Västerås

Mål nr B 506-12

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Henrik Rasmusson
Åklagarmyndigheten
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Målsägande

1. Aktiebolaget Svensk Filmindustri
169 86 Stockholm

Ombud:

Henrik Pontén
Rättighetsalliansen
Box 23021
104 35 Stockholm

2. Nordisk fdm A/S

Moseldalvej 14
2500 Valby
Danmark

Ombud:

Henrik Pontén
Rättighetsalliansen
Box 23021
104 35 Stockholm

3. The Walt Disney Company Nordic AB, med biirma Buena Vista International

Box 181
101 23 Stockholm

Ombud:

Henrik Pontén
Rättighetsalliansen
Box 23021
104 35 Stockholm

Tilltalad

t NN, 85

Sala

Offentlig försvarare:
Advokat Max Ahlström
Advokatfirman Max Ahlström AB
Mailbox 10050
721 19 Västerås

DOMSLUT

Begångna brott Lagrum
Brott mot upphovsrättslagen 1 kap 1 § samt 7 kap 53 §
upphovsrättslagen (1960:729)

Påföljd m.m.

Villkorlig dom med samhällstjänst 160 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 6 månader ha dömts ut.

Kriminalvården
Frivården Västerås

Skadestånd

NN ska utge skadestånd till Nordisk film A/S med 4 300 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 18 november 2013 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. I beslag tagen stationär dator förklaras förverkad. Beslaget ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft (Polismyndigheten i Västmanlands län; beslagsliggare 2011-1900-BG548-3).
2. Beslag av 14 st kopior av DVD-omslag ska bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft (Polismyndigheten i Västmanlands län; beslagsliggare 2011-1900-BG548-7).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Max Ahlström tillerkänns ersättning av allmänna medel med 101 017 kr. Av beloppet avser 80 730 kr arbete, 84 kr utlägg och 20 203 kr mervärdesskatt. Av denna kostnad ska NN till staten återbetala 20 000 kr.

E22

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat ansvar på NN enligt följande gärningspåstående.

Brott mot upphovsrättslagen

Målsägande

Se domsbilaga 1; underrättade genom företrädaren

Företrädare

Rättighetsalliansen Europa AB

Gärning

NN har under perioden 2008-05-01—2010-11-07 i Sala uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vid 517 tillfällen olovligen framställt exemplar av en film eller TV-serie och tillgängliggjort den för allmänheten varigenom han gjort intrång i målsägandens ensamrätt.

NN har härvid de datum som anges i bilaga till stämningsansökan {domsbilaga 1, tingsrättens anmärkning) under rubriken "Skapande av torrent" framställt en digital kopia av i bilagan under rubriken "Titel" angiven film eller TV-serie och samma dag eller dagen efter med hjälp av en dator, försedd med viss programvara och ansluten till Internet, överfört filmen eller TV-serien till allmänheten via fildelningstjänsten Swebits.

Alternativt har NN tider och plats som ovan försökt framställa exemplar av och tillgängliggöra nämnda filmer och TV-serier för allmänheten. Fara för brottets fullbordan har förelegat eller endast på grund av tillfälliga omständigheter varit utesluten.

E22

Lagrum

1 kap. 1 § och 2 § samt 7 kap. 53 § upphovsrättslagen (1960:729) och 23 kap. 1 § brottsbalken

Särskilda yrkanden

1.1 beslag tagen stationär dator ska förverkas enligt 53 a § upphovsrättslagen (beslag 2011-1900-BG548 p 3). Beslaget ska bestå tills domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft.

2. Beslag av 14 st kopior av DVD-omslag ska bestå tills domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft (beslag 2011-1900-BG548 p 7).

På fråga har åklagaren uppgett att samtliga målsägande i domsbilaga 1 har angett brottet till åtal.

The Walt Disney Company Nordic AB med bifirma Buena Vista (Buena Vista), Aktiebolaget Svensk Filmindustri (Svensk Filmindustri) och Nordisk Film A/S, har biträtt åtalet.

Nordisk Film A/S som innehar rättigheterna till filmen Beck, Levande begravd har yrkat att NN ska betala dels skälig ersättning med 5 500 000 kr dels ersättning för annan skada med i 550 000 kr, jämte ränta på hela beloppet, 7 050 000 kr, enligt 4 § fjärde stycket och 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess att full betalning sker.

Parterna är överens om att ränta ska räknas från den f 8 november 20 f 3.

Efter avstutad huvudförhandling har tingsrätten, med stöd av 46 kap. f 7 § rättegångsbalken, funnit anledning att komplettera utredningen innan målet avgörs

E22

avseende frågan om upphovsrättslagen är tillämplig på de verk som omfattas av målet. Kompletteringen har såväl av tingsrätten som av parterna bedömts vara av enkel beskaffenhet varför tingsrätten i samråd med parterna beslutat att inhämta utredningen skriftligen.

Inställning

NN har erkänt att han vid 13 tillfällen under angiven tidsperiod, i Sala, olovligen framställt exemplar av en fdm eller TV-serie och tillgängliggjort den för allmänheten och att han därigenom gjort intrång i målsägandens ensamrätt till verket. Han har vidare bekräftat att han försökt att framställa exemplar av film eller TV-serie även vid ytterligare 504 tillfallen samt även försökt att tillgängliggöra verken för allmänheten men har beträffande dessa förnekat brott då han inte vet om exemplaren varit funktionella och spelbara eftersom varken han eller någon annan "packat upp dem" och då det inte är visat att de tillgängliggjorts för allmänheten. NN har bestritt ansvar för försök på den grunden att det inte förelegat fara för brottets fullbordan. Han har inte ifrågasatt att angivna målsägande har ensamrätt till angivna filmer och TV-serier.

NN har medgett de särskilda yrkandena.

NN har beträffande skadeståndsanspråket medgett att utge ersättning i och för sig, jämte yrkad ränta, men har överlämnat till tingsrätten att bestämma skäligheten av yrkat belopp. Han har därmed, som det far förstås, inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig. NN har gjort gällande att han inte är den person som ensam orsakat målsäganden skada så som den räknats ut av den av Nordisk Film A/S åberopade sakkunnige, Bertil Sandgren, och att han inte kan hållas ansvarig för andra personers tillgängliggöranden. Någon annan än NN NN har tillgängliggjort samma film redan den 15 maj 2010. NN har

E22

således gjort gällande att han genom sitt tillgängliggörande endast delvis orsakat målsägandens skada, varför skadeståndet ska sättas ned. NN har i vart fall gjort gällande att skadeståndsskyldigheten ska jämkas med hänsyn till hans ekonomiska förhållanden.

Utredning

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat lista med torrenter/länkar, beslagsprotokoll och undersökningsprotokoll, matchning av filer, excelark, kopia av dvd-omslag, reviderad lista från Rättighetsalliansen och förteckning över hemvist för rättighetsinnehavare. Som muntlig bevisning har åklagaren åberopat vittnesförhör med Anders Nilsson och Sara Lindbäck. NN har hörts närmare över åtalet.

Buena Vista och Svensk Filmindustri har åberopat samma bevisning som åklagaren.

Nordisk Film A/S har åberopat samma bevisning som åklagaren och därtill åberopat vittnesförhör med Bertil Sandgren och ett sakkunnigutlåtande av denne.

NN har som skriftlig bevisning åberopat webhistorik.

DOMSKÄL

Åklagaren har sakframställningsvis anfört bland annat följande.

NN har åtalats för att via internet till sin dator ha laddat ner (framställt exemplar av) 517 nya filmer/TV-serier, i många fall ännu inte utgivna på dvd. Detta har skett från slutna nätverk som han haft tillgång till. Därefter har han gjort det möjligt för andra att via internet kopiera dessa filmer/TV-serier från hans dator (tillgängliggjort filmeraa/TV-serierna). Tillgängliggörande har gått till på så sätt att

E22

han laddat upp filmerna/TV-serierna (länkar till filmerna/TV-serierna) till fildelningsnätverket SweBits. Uppladdningen till SweBits har skett med hjälp av en teknik som kallas BitTorrent (BT).

Fildelning kan definieras som filöverföring via internet, och består av

- olovligt tillgängliggörande (utdelning/uppladdning) och
- olovlig exemplarframställning (kopiering/nedladdning). Själva filerna utgörs av digitalt material såsom musik, film, spel m.m.

Fildelning är olovlig

- om det digitala materialet är upphövsrättsligt skyddat (verk enligt 1 kap. 1 § upphövsrättslagen eller närstående rättighet enligt 5 kap. upphövsrättslagen) och
- om utdelningen och kopieringen sker utan tillstånd från dem som äger rättigheterna.

Olovlig fildelning sker normalt mellan datorer i permanenta eller tillfälliga nätverk, s .k. fildelningsnätverk/fildelningstjänster.

En förutsättning för fildelning är att de som vill dela filer kan hitta varandra. Vanligast är att man använder sig av permanenta fildelningstjänster, vilka finns öppet tillgängliga på internet, som The Pirate Bay (TPB) och SweBits (som är aktuellt i detta mål). För att kunna fildela i sådana nätverk måste man först ladda ned programvara som behövs för fildelning till sin dator. Först därefter kan man ansluta sig till ett fildelningsnätverk/fildelningstjänst och börja fildela. Olika fildelningsnätverk/tjänster använder olika tekniker och kräver därmed nedladdning av olika programvara. Idag är BT-tekniken (t.ex. TPB och SweBits) vanlig. Andra tekniker är exempelvis Direct-Connect (hubbar) och FTP ("Scenen"-nätverk, där filmer/TV-serier först tillgängliggörs).

FTP-tekniken går ut på att man samlar alla filmer/TV-serier på en central dator/server. Ofta administreras dessa servrar av en liten sluten krets medlemmar

E22

och filmerna/TV-serierna är regelmässigt s.k. pre-releaser (tillgängliggjorda före det officiella utgivningsdatumet på marknaden). Användarna (medlemmarna) tävlar sinsemellan om vem som först kommer över nya filmer/TV-serier och laddar upp dessa till servern. Användarna kan också ladda ned filmer/TV-serier som de själva är intresserade av. FTP-tekniken kräver stor lagringskapacitet (alla filmer/TV-serier lagras på en plats) och snabb serveruppkoppling (alla filmer/TV-serier laddas upp och ned via samma internetanslutning).

NN har varit medlem i flera FTP-nätverk. Många av filmerna/TV-serierna som omfattas av åtalet har han laddat ned från FTP-serverar och sedan laddat upp på SweBits. Programvara för fildelning med FTP-tekniken har hittats på NNs dator.

Vanligare än FTP-tekniken är fildelning i s.k. peer-to-peer-nätverk (p2p), som exempelvis

- Direct Connect (DC) hubbar (äldre teknik)
- BT-nätverk (nyare och vanligare).

I sådana nätverk hittar användarna varandra och varandras material via fildelningstjänsten medan själva filöverföringen sker direkt mellan användarna.

De som ansluter sig till DC-hubbar delar ut (tillgängliggör) material, t.ex. filmer, från den egna datorn till alla andra som är anslutna till hubben. Även DC-hubbar kan vara slutna så att bara ett mindre antal medlemmar är inbjudna. NN har varit medlem i flera sådana DC-hubbar. Många av filmerna/TV-serierna som omfattas av åtalet har han laddat ned från DC-hubbar och sedan laddat upp på SweBits. Programvara för fildelning via DC-hubbar har hittats på NNs dator.

I BT-nätverk delar användarna material mellan sig i små bitar. Det gör att delningen går väldigt fort. Fildelningen av bitarna regleras av små filer, s.k. torrentfiler, därav

namnet BitTorrent. Det mest kända BT-nätverket i Sverige är TPB. Ett annat sådant nätverk var SweBits.

NN har varit aktiv på SweBits, både som administratör av själva fildelningstjänsten men även som uppladdare av ny film/TV-serie. Det är hans roll som uppladdare som är relevant för åtalet. Åtalet omfattar inte användande av själva tjänsten. NN har haft ett användarkonto på SweBits med användarnamnet "Marcil". Han har med hjälp av s.k. IRC-kanaler (Internet Relaterad Chat) bevakat när nya filmer/TV-serier kommit ut på olika FTP-serverar och sedan tillgängliggjort dessa på SweBits via användarnamnet Marcil. Han har även hämtat, d.v.s. laddat hem, nytt material från DC-hubbar.

Ett krav för att ett tillgängliggörande ska vara straffbart är att allmänheten kan ta del av materialet. Fildelningsnätverk/tjänster kan vara slutna (kräver inbjudan el. dyl.) eller öppna (publika/allmänt tillgängliga - vem som helst är välkommen). TPB är ett öppet, allmänt tillgängligt, nätverk. Vem som helst kan ansluta sig och fildela. På SweBits har det krävts en inbjudan från annan medlem för att bli medlem. Även fildelningstjänster som kräver inbjudan betraktas dock som tillgängliga för allmänheten om ett större antal personer kan bli medlemmar (d.v.s. en större slutna krets). Medlemsantalet på SweBits har varit ca 30 000 - 40 000. Av dessa medlemmar var drygt 1 700 donatorer, d.v.s. de hade skänkt pengar till sajten.

Den teknik som huvudsakligen nu är aktuell är BT-tekniken. Den fildelningstjänst som NN använt för att tillgängliggöra filmerna/TV-serierna, SweBits, använder den tekniken. För att kunna fildela i ett BT-nätverk måste man ladda ned en särskilt anpassad programvara/mjukvara. Exempel på en vanlig sådan programvara är uTorrent. Har man laddat ned uTorrent på sin dator så kan man fildela i BT-nätverk. Det finns ingen annan praktisk användning av sådan programvara. Programmet uTorrent anträffades på NNs dator vid den IT-forensiska undersökningen.

E22

Fildelningstjänster som använder BT-tekniken (t.ex. SweBits) består normalt av bl.a. en websida med ett söksystem och en databas innehållande s.k. torrentfiler. En torrentfil kan närmast liknas vid en länk till exempelvis en film/TV-serie. Filen fyller ingen annan funktion och det är inte heller möjligt att exempelvis spela upp en film utan att först ha laddat ned hela eller delar av exemplaret genom exempelvis programvaran uTorrent. Torrentfilen innehåller olika uppgifter, bl.a. filmens namn. Torrentfilerna skapas och läggs upp på fildelningstjänsterna av den som vill tillgängliggöra material via fildelningstjänsterna. NN är en av dem som skapat och lagt upp sådana torrentfiler på SweBits. En fildelningstjänst som använder BT-tekniken lagrar inte själva filmerna/TV-serierna i sig utan bara länkar (torrentfiler) till filmerna/TV-serierna. Filmerna/TV-serierna finns istället tillgängliga hos fildelningstjänstens användare.

Den som vill ladda ned till exempel en film från en fildelningstjänst går in på tjänstens websida och laddar ned den aktuella torrentfilen till sin egen dator. Detta aktiverar uTorrentprogrammet och själva filhämtningen börjar. Filhämtningen sker genom att datorn med hjälp av torrentfilen, via internet, upprättar kontakt med andra som på sina datorer vid samma tidpunkt tillgängliggör samma film. Filmen hämtas sedan bit för bit från dessa till den egna användarens dator. Så snart en kopia av hela filmen framställts på den egna datorn är exemplarframställningen fullbordad. Även delar av en film kan dock laddas ned till spelbara enheter och om så är fallet innebär även det en fullbordad exemplarframställning. Samtidigt som man hämtar bitar av filmen från användare som tillgängliggör materialet delar man själv ut de bitar som finns tillgängliga på den egna datorn till alla andra som vill ha filmen. Detta sker automatiskt och är en väsentlig funktion i uTorrentprogrammet. Ju fler som deltar i denna fildelning av materialet desto snabbare sker spridningen (tillgängliggörandet) eftersom de som vill ha materialet kan hämta det från flera personer.

E22

För att en film/TV-serie ska bli tillgänglig på en fildelningstjänst måste någon således ladda upp en torrentfil som symboliserar filmen till fildelningstjänsten. Den person som gör det måste ha den aktuella filmen på sin dator. Med hjälp av uTorrentprogrammet skapas en torrentfil som symboliserar den aktuella filmen och torrentfilen kan sedan laddas upp till fildelningstjänsten. I detta skede är den som laddat upp torrenten av naturliga skäl den enda som har hela denna film/TV-serie och som tillgängliggör den via fildelningstjänsten ifråga. En sådan person kallas "seeder". Seedern tillgängliggör normalt filmen till dess så många andra användare deltar i fildelningen att seederns medverkan blir överflödigt. Seedningen avbryts normalt genom att torrentfilen "dödas" (tas bort från uTorrentprogrammet) eller genom att uTorrentprogrammet eller datorn stängs av.

Om en medlem ville bli uppladdare (seeder) på SweBits kunde han själv anmäla sitt intresse på sajten. För att få bli uppladdare krävdes att medlemmen uppfyllde vissa krav, såsom att han/hon skulle kunna tillhandahålla nytt material och material på svenska m.m. NN har varit seeder på SweBits. Han har skapat torrentfiler av de filmer/TV-serier han kommit över från andra fildelningsnätverk, laddat upp dessa torrentfiler på SweBits och sedan låtit användarna på SweBits hämta filmerna/TV-serierna från hans dator med hjälp av torrentfilerna. Så gott som allt material som tillgängliggjorts via SweBits har tillgängliggjorts utan rättighetshavarnas samtycke. Ingen av målsägandena i detta mål har lämnat sitt samtycke till den fildelning som omfattas av åtalet. Fildelningen har alltså varit olovlig.

På SweBits fanns den regeln att det endast var nya verk som fick laddas upp och att verket inte tidigare laddats upp av någon annan.

Anmälan i ärendet är gjord av Svenska Antipiratbyrån, numera Rättighetsalliansen (anmälaren). Anmälaren bedriver antipiratverksamhet på uppdrag av bl.a. film/TV-seriebolag. Rättighetsalliansen bedriver bl.a. spaning och bevissäkring på internet.

E22

En metod som anmälaren tillämpar är att ansluta sig till fildelningstjänster och bevisäkra och dokumentera den fildelning som bedrivs. De använder en särskild programvara för detta ändamål. Programvaran möjliggör bl.a. nedladdning av filmer från enskilda användare i BT-nätverk. Man bevakar när nya filmer/TV-serier blir tillgängliga på en fildelningstjänst, laddar ner torrentfilen och hämtar hela filmen från den som laddat upp torrentfilen (seedern). Bevisäkringen dokumenteras med bl.a. skärmdumpar och loggar samt nedspårning av torrentfiler och filmer/TV-serier.

Den ursprungliga anmälan gällde 25 filmer. Enligt anmälan har dessa filmer i oktober/november 2010 tillgängliggjorts på fildelningstjänsten SweBits av en person som kallade sig Marcil. Tillgängliggörandet har skett med hjälp av BT-teknik. 14 av filmerna har anmälaren laddat ned i sin helhet för närmare analys. Vid samtliga dessa tillfällen har hela filmen laddats ned från seedern, Marcil, d.v.s. den som lagt upp torrentfilen på SweBits. I samtliga fall använde sig Marcil av IP-adressen 83.172.84.247. Marcil var NNs användarnamn på SweBits.

I samband med anmälan gav anmälaren in den bevisning som de säkrat avseende gärningarna.

Vid bevisäkringen laddade vittnet Anders Nilsson ned sammanlagt 1 196 torrentfiler. Det var samtliga torrentfiler som vid nedladdningstillfället (den 8 november 2010) fanns på SweBits vilka Marcil laddat upp.

De filmer från anmälan som inte omfattas av åtalet fanns inte med bland dessa (Alien-återkomsten, två Wallanderfilmer och Göta Kanal 3). Sannolikt har dessa torrentfiler raderats från SweBits innan Anders Nilsson hann ladda ned de 1 196 torrentfilerna (Anders Nilsson bevisäkrade till exempel filmen Aliens den 22 oktober 2010 medan torrentfilerna laddades ned mer än två veckor senare). För säkerhets skull omfattar dessa filmer inte av åtalet.

E22

De 13 filmer som omfattas av NNs erkännande och som Anders Nilsson laddat ned i dess helhet från Marcil finns med bland dessa 1 196 torrentfiler.

Åtalet omfattar inte samtliga 1 196 torrentfiler av filmer/TV-serier utan endast 517 stycken. Anledningen till det är att flera av filmerna och TV-serierna i torrentlistan har andra rättighetshavare än de anmälaren företräder. Anmälaren har under utredningens gång gjort en fördjupad kontroll av rättigheterna till samtliga 1 196 filmer/TV-serier i torrentlistan. De har därefter återkommit med en sammanställning i excelformat över de filmer/TV-serier vars rättigheter tillkommer deras uppdragsgivare. Åklagaren har inte tillfrågat övriga rättighetsinnehavare utan endast koncentrerat sig på de som anmälaren företräder.

Av excelarket framgår

- namnet på torrenten (filmen/TV-serien) - kolumn A,
- vilken målsägande som äger rättigheterna - kolumn B,
- tidpunkt (alt. tidpunkterna) för när torrentfil avseende respektive film och TV-serie skapades och laddades upp på SweBits - kolumn C,
- officiell utgivningsdatum (på dvd/digital release) för respektive film/TV-serie-kolumn D (lilamarkerat om torrenten skapades samma dag eller tidigare än officiellt utgivningsdatum).

Samtliga filmer/TV-serier i excelbladet har angetts till åtal. Den reviderade listan bygger således på de 1 196 torrentfiler som anträffades på SweBits vilka lagts upp av användaren Marcil, men är begränsad till de verk där anmälaren är rättighetsinnehavare. Den reviderade listan har getts in till utredningen av vittnet Sara Lindbäck, jurist hos anmälaren. Det finns totalt 540 filmer/TV-serier i den reviderade listan medan åtalet bara omfattar 5f 7, vilket beror på att ett flertal uppladdningar har hunnit preskriberas. Det framgår av listan att flera filmer/TV-serier har flera datum för uppladdning av torrentfil. Dessa filmer/TV-serier har

E22

laddats upp flera gånger i olika format. I åtalet har bara det första datumet avseende vardera film/TV-serie tagits med, utom såvitt avser filmen Beck, Levande begravd där en justering skett till det sista datumet. NN är endast åtalad för att ha kopierat och tillgängliggjort en och samma film/TV-serie vid ett tillfälle.

Åtalet omfattar de 5f 7 filmer/TV-serier som framgår av domsbilaga L med den justering på grund av preskription som framgår av domsbilagan. Av dessa är antalet s.k. prereleaser 318.

De rättigheter som är aktuella i målet är rättigheterna till själva filmverket/TV-serien vilket regleras i 1 kap. 1 § upphovsrättslagen. Rättigheterna i Sverige till de filmer/TV-serier som omfattas av åtalsangivelsen tillkommer de olika målsägandena i enlighet med domsbilaga 1 (kolumn 3). Målsägandena har genom anmälaren angett brotten till åtal.

NN har sakframställningsvis anfört följande. Han har inte sökt eller fått ersättning för det han gjort och han har inte haft någon ekonomisk vinning av sitt agerande. Det har inte varit fråga om något kommersiellt utnyttjande av verken och det har inte funnits något inslag av kommersiell exploatering av verken från NNs sida. Hans inställning till åtalet grundar sig på att det endast är visat att han i 13 fall skapat fungerande filmer/TV-serier. Dessa har noga testats av anmälaren och överensstämmer med originalverken. Det är inte ovanligt att det som laddats ned från BT-nätverk har defekter och inte går att laddas ned av andra. Det är inte heller säkert att det varit fråga om fullständiga verk, det kan även vara fråga om smakprov eller trailers. I målet saknas tillförlitlig och hållfast utredning som visar att nedladdningen faktiskt fungerat i övriga 504 fall eller att det varit fråga om fullständiga verk och inte smakprov av sådana.

Närmare hörd över åtalet har NN i huvudsak uppgett följande. Hans syfte har aldrig varit att åsamka skada, det har bara varit fråga om ett tidsfördriv för

honom. Han blev medlem på SweBits i slutet av år 2004 och han tror att det krävdes en inbjudan för att få bli medlem. Han kommer inte ihåg om han fick sin inbjudan av någon han kände på riktigt eller om det var av någon han kände via nätet. Han minns inte heller varför han gick med i nätverket. I början var han uppladdare, torrentmoderator blev han sista året, i början av år 2010. Inom ramen för uppgiften som torrentmoderator behövde han sällan agera. Han har inte varit administratör. I rollen som uppladdare skulle han ladda upp högst fem dagar gamla releaser. Så småningom fick han ett privat meddelande från någon som visste hur han kunde få tillgång till material snabbare. Han minns inte om han började med DC-hubbar eller med FTP-nätverk men det var fråga om båda. Han fick en personlig inbjudan att få tillgång till nätverken och fick därigenom tillgång till alla typer av material såsom filmer, serier och musik m.m. Han intresserade sig bara för nya verk, sådant material som var nysläppt på de små FTP-nätverken. Han hade inte en tanke på om verken var tillgängliga före eller efter att det släpptes officiellt. Oftast var troligtvis materialet tillgängligt före release på dvd och bluray men inte redan före biospremiären. Verken skulle släppas på SweBits inom fem dagar från att de släpptes på scenen. Genom en IRC-chatt, den publika kanalen där det listades på scenen när det kom något nytt material, fick han kännedom om nytt material. Han kontrollerade därefter på FTP-servern om det kommit något nytt material och om så var fallet började han ladda ned det till sin dator (den som tagits i beslag). Han använde bara IRC på sin hemdator och han laddade endast ned material från hemdatorn. Ibland använde han fjärrskrivbordet men inte för detta ändamål. Det var bara han som använde och hade tillgång till datorn och han hade inte något trådlöst nätverk. Han använde uTorrent för att skapa filer och ladda ut på SweBits. Filerna som laddas upp döps automatiskt efter vad de heter när de laddas ned. Därefter har han seedat filmen/TV-serien till dess den klarat sig själv, dvs. när några få användare laddat ned hela filmen och han inte behövde vara kvar som seedare för att filmen skulle fortsätta att vara tillgänglig. Då har han tagit bort både torrentfilen och filmen från uTorrent. Det finns ett val i uTorrent när man tar bort filer,

nämligen att även ta bort torrentfilen. Han vet dock inte om filen därmed försvinner helt eller om den lägger sig någon annanstans i datorn.

Han sparade ibland filmer om det var en film han själv ville se. Förutom när han såg filmen själv kontrollerade han aldrig det material han laddade ned från scenen.

Det har hänt att han laddat ned filmer från andra BT-nätverk än SweBits men inte i någon större omfattning. Han vet inte alls hur många filer han skapat genom åren men tror inte att det är så många som de 5 348 stycken som påstås ha hittats i hans dator. Att han sagt i förhör att han genom åren kan ha laddat ned mellan 2 000 och 5 000 filer var nog bara en gissning.

Det är riktigt att han var torrentmoderator på SweBits men det var sällan han behövde göra någonting i den rollen. Om någon till exempel hade kategoriserat en film fel var hans uppgift att flytta den och döpa den på rätt sätt. Om en torrent inte fungerade som den skulle var hans uppgift att ta bort den men han fick aldrig eller i vart fall inte alls ofta besked om att något inte fungerade. Såvitt han kan minnas har det inte hänt beträffande de verk han själv laddat upp. Han var inte en av dem som drev SweBits och han hade endast sporadisk kontakt med dem som drev sajten, via privata meddelanden. Det fanns en möjlighet att donera pengar till sidan men det hade han ingen insyn i.

Hans smeknamn på SweBits var "Marcil". Smeknamn väljer man när man registrerar ett konto. Till användarnamnet kopplas ett lösenord så det är ingen annan som kan ha loggat in och använt hans användarkonto/namn. Det är ingen som använt hans konto men han tror inte heller att han skulle märka om någon gjort det.

En torrentfil finns kvar så länge det finns ett intresse för verket, därefter tas den bort vilket skedde automatiskt av torrentservern. Han har laddat upp verk under perioden

E22

från början av 2008 till november 2010, främst filmer och TV-serier. Han funderade aldrig på om det var lagligt eller olagligt, han ägnade det aldrig ens en tanke.

De dvd-omslag polisen hittade hemma hos honom hade han framställt för privat bruk, inte för försäljning.

För att bedöma om en film är spelbar eller funktionsduglig måste den "packas upp" och tittas igenom. Det har han inte gjort beträffande material han laddat ned. Att en torrentfil funnits i hans dator behöver inte betyda att verket laddats upp/lagts ut på SweBits. Vissa fder har han skapat, andra har han endast laddat ned. Det fanns även vissa andra sajter, förutom SweBits, som hade tillgång till svenska verk, såsom Swedvdr och Rorat.

NN har konfronterats med följande uppgifter från ett förhör hållet med honom den 23 februari 2011.

"NN säger att han tjänar inga pengar på den här verksamheten utan endast status, "blir ett namn i kretsarna." Han tycker att det är lite spännande, lite rebelliskt. Han vet om att det är olagligt."

Konfronterad med uppgifterna har NN uppgett att det känns bekant det som står antecknat att han sagt men att målet inte var att fa status, det kom per automatik.

NN har även konfronterats med följande uppgifter som står antecknat i ett annat polisförhör som hölls med honom den 23 februari 2011.

"Den misstänkte uppger att han varit medveten om att han gjort fel och att han haft det i "bakhuvudet" att han skulle bli ertappad förr eller senare."

Konfronterad med uppgifterna har NN uppgett att han inte minns att han sagt så och att han vid förhöret var uppskakad och snurrig. NN har

E22

vidare på fråga om han visste att det han gjorde var brottsligt svarat att han visste det till viss del, nämligen på så sätt att han visste att det inte var helt ok.

Anders Nilsson har uppgett i huvudsak följande. Han har tidigare arbetat som polis men arbetar sedan 1999 som utredare för Rättighetsalliansen. Vid bevissäkring använder han sig av samma programvara som fildelarna med den skillnaden att han intresserar sig för en specifik P-adress och använder sig av ett analysverktyg vid sidan av, bland annat har han en s.k. sniffer som lyssnar av hans egen dator. Detta är en vedertagen metod för bevissäkring.

Bevisningen säkras genom att allt material lagras på hårddisken. Han tar dessutom skärmdumpar och sparar loggfiler m.m. Han har bevissäkrat mellan 50-100 gånger i BT-miljö.

Han har bra minne av detta fall på grund av att SweBits var en mycket speciell sajt, den mest eftertraktade på sitt område. Sajten fungerade bra, var snabb och materialet kom snabbt från releasegrupperna (de som först kommer över verken). Det pågår en tävling mellan releasegrupperna om att först fa ut verk på internet. För att skapa en torrentfil måste man ha tillgång till filmen. Normalt sett sparas filmen på en specifik dator när torrentfilen skapas.

Han kontaktades av en person som angav användaren Marcil (NN) som en av de mest frekventa uppladdarna på SweBits. Personen angav en IP-adress som skulle tillhöra Marcil. Genom att han själv hade konto i SweBits och de rätta programvarorna kunde han se att Marcil var mycket aktiv som uppladdare, att det fanns många filmer på SweBits som var taggade i användarnamnet Marcil. Det skrevs också om Marcil på internet och även där angavs hans IP-adress. Han tror att Marcil möjligen blev för framgångsrik, att andra blev avundsjuka på honom och att det var därför någon angav honom.

Han kontrollerade Marcils IP-adress manuellt och genom en funktion på hans dator fick han besked när det fanns nya torrentfiler på SweBits som Marcil laddade upp. Dessa laddade han då ned men bara när 100 procent av verket fanns på samma IP - adress. Han var även noggrann med att endast ladda hem hela verket från samma användare/IP-adress, d.v.s. Marcil. De verk han laddade hem var samtliga kompletta och han har även snabbspolat igenom dem och konstaterat att de överensstämde med respektive originalprodukt. Om en torrent hade varit fel hade SweBits plockat bort den, det fanns moderatorer som gjorde sådant. Om en film inte fungerade kom det alltid många kommentarer om det i kommentarsfalten. Det fick heller inte finnas dubletter, dessa togs bort manuellt. Däremot kan det ha funnits olika versioner av en film. Filmen, "When.in.Romef...]" där det av förundersökningen framgår att en användare i kommentarsfältet skrivit "denna runkar inte för mig. Prövat starta i vlc och även bränt ut den men inget händer ©" rör det sig troligen om ett handhavandefel och inte något fel på filmen. Den filmen är en av dem som han själv kontrollerat och konstaterat att den fungerade. Hade filmen inte fungerat hade det kommit fler kommentarer och filmen hade raderats från SweBits. På sajten fanns ett kvalitetstänkande och det var därför det fanns moderatorer som hade till uppgift att radera torrentfiler som inte fungerade. På Swebits ville man inte ha dåliga torrenter.

När han laddat ned filmer från SweBits har han gjort det kort efter att torrenten blivit upplagd på sajten, det har rört sig om ca 2-3 minuter upp till maximalt en timme efter uppladdningstillfället. Skälet till detta var att han har velat vara först med att ladda ned hela filmen från Marcil under den tid som Marcil delade hela verket såsom seeder.

Att han inte laddat ned samtliga filmer beror endast på att det är extremt tidsödande, det skulle vara fråga om månaders arbete. Det är hans uppfattning att alla Marcils verk fungerade. De är taggade enligt reglerna på scenen och hans erfarenhet är att torrentfilerna från scenen som fanns på SweBits alltid fungerade.

E22

vidare på fråga om han visste att det han gjorde var brottsligt svarat att han visste det till viss del, nämligen på så sätt att han visste att det inte var helt ok.

Anders Nilsson har uppgett i huvudsak följande. Han har tidigare arbetat som polis men arbetar sedan 1999 som utredare för Rättighetsalliansen. Vid bevissäkring använder han sig av samma programvara som fildelarna med den skillnaden att han intresserar sig för en specifik P-adress och använder sig av ett analysverktyg vid sidan av, bland annat har han en s.k. sniffer som lyssnar av hans egen dator. Detta är en vedertagen metod för bevissäkring.

Bevisningen säkras genom att allt material lagras på hårddisken. Han tar dessutom skärmdumpar och sparar loggfiler m.m. Han har bevissäkrat mellan 50-100 gånger i BT-miljö.

Han har bra minne av detta fall på grund av att SweBits var en mycket speciell sajt, den mest eftertraktade på sitt område. Sajten fungerade bra, var snabb och materialet kom snabbt från releasegrupperna (de som först kommer över verken). Det pågår en tävling mellan releasegrupperna om att först fa ut verk på internet. För att skapa en torrentfil måste man ha tillgång till filmen. Normalt sett sparas filmen på en specifik dator när torrentfilen skapas.

Han kontaktades av en person som angav användaren Marcil (NN) som en av de mest frekventa uppladdarna på SweBits. Personen angav en IP-adress som skulle tillhöra Marcil. Genom att han själv hade konto i SweBits och de rätta programvarorna kunde han se att Marcil var mycket aktiv som uppladdare, att det fanns många filmer på SweBits som var taggade i användarnamnet Marcil. Det skrevs också om Marcil på internet och även där angavs hans IP-adress. Han tror att Marcil möjligen blev för framgångsrik, att andra blev avundsjuka på honom och att det var därför någon angav honom.

E22

Innan han sammanställde anmälan laddade han hem en fillista över alla torrentfiler som Marcil lagt upp på SweBits och som fanns tillgängliga vid nedladdningstillfället. Det var ett urval av dessa som han laddade ned i sin helhet. Bland de 1 196 torrentfilerna på listan kan det finnas flera versioner av samma film (dvd, bluray m.m.). Listan fick han fram genom att trycka på användaren Marcil på SweBits, då visas de aktiva filer som han lagt upp. Torrentfiden är knuten till det konto som lagt upp den. För att få tillgång till SweBits krävs ett användarnamn och ett lösenord.

Han minns att Marcil var torrentmoderator med uppgift att bland annat radera felaktiga torrentfiler, vilket är en viktig uppgift eftersom man på SweBits absolut inte ville ha dåliga torrenter. Att en person är torrentmoderator behöver dock inte betyda att han är delaktig i driften av sajten.

Endast vissa medlemmar fick bli uppladdare. För att bli uppladdare på SweBits fanns vissa regler att följa såsom att det skulle vara svenska releaser, nytt material (d.v.s. inom fem dagar från releasen på scenen), att man skulle seeda verket minst 24 timmar, att verket skulle namnges korrekt och att det skulle vara i originalformat.

Om det var fråga om en trailer av en film, vilket kunde förekomma i vissa fall, stod det alltid angivet i titeln. Felaktiga filmer togs bort relativt snabbt, det framgick snabbt i kommentarsfältet om någonting var fel. Även äldre filmer som ingen längre var intresserad av togs bort.

Sara Lindbäck har uppgett i huvudsak följande. Hon är jurist och har sedan 2006 arbetat för Rättighetsalliansen. Hon kom in i detta ärende när de skulle verifiera rättigheterna och hon har utgått från den lista som sammanställts av Anders Nilsson utifrån torrentlistan på SweBits för användaren Marcil. När listan innehåller samma

E22

filmmamn flera gånger beror det på att det finns flera versioner av filmen. Den version användaren först kommer åt läggs ut först, därefter läggs andra versioner ut t.ex. dvd, bluray o.s.v. Endast en version av respektive verk har tagits med på listan men samtliga datum för när de olika versionerna släppts har angivits för respektive verk. Det datum som finns antecknat är den dag torrentfilen laddades upp på SweBits. Listan över filmer har skickats till rättighetshavarna som bekräftat att de innehar rättigheterna till respektive verk. Hon har efterfrågat vem som har rättigheterna i Sverige och de rättigheter som avsågs var rätten att framställa exemplar och att tillgängliggöra. De bolag som finns angivna har ensamrätt till verken.

På Discshop har hon kontrollerat tidpunkten för den lagliga releasen i Sverige för respektive verk. För varje verk har hon markerat om den är släppt på SweBits före eller efter den lagliga releasen.

Skuld

Av 2 kap. 1 § brottsbalken döms efter svensk lag när brott begåtts i Sverige. Ett brott anses enligt 4 § i samma kapitel begånget där den brottsliga handlingen företogs eller där brottet fullbordades. NN bor i Sala, har sin dator i sitt hem, han har både laddat upp och laddat ned verken i Sala och både han och andra har kunnat komma åt verken i bland annat Sverige. Handlingarna måste mot denna bakgrund anses straffbara i Sverige, vilket inte heller ifrågasatts av NN.

I 8 kap. 60 § upphovsrättslagen finns reglerat vilka verk bestämmelserna om upphovsrätt tillämpas på. Ett filmverk kan till exempel få skydd om upphovsmannen/männen uppfyller vissa kriterier med koppling till Sverige, om verket först har getts ut i Sverige eller samtidigt i Sverige och annat land. Därutöver kan filmverket få skydd om dess producent uppfyller vissa kriterier med koppling till Sverige såsom medborgarskap, vistelseort eller säte. Av 8 kap. 62 §

E22

upphovsrättslagen framgår att förutsättningarna för att få skydd även kan vara uppfyllda i andra fall om producenten är medborgare i ett EES-land eller ett land som är bundet av Bernkonventionen. I tredje stycket i 60 § upphovsrättslagen finns en presumtionsregel för det fall annat inte visats, då ska den vars namn satts ut på verket anses som producent.

Sara Lindbäck har beskrivit hur hon gått tillväga för att fastställa vem som har de svenska rättigheterna till exemplarframställning och tillgängliggörande för respektive filmverk/TV-serie. Fildelningsnätverket SweBits har haft sin inriktning på den svenska marknaden och målsägandena har samtliga säte i Sverige, Danmark eller i ett land anslutet till Bernkonventionen. Tingsrätten bedömer att upphovsrättslagen är tillämplig i målet, vilket inte heller det ifrågasatts av NN NN.

Av 7 kap. 53 § upphovsrättslagen framgår att den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. upphovsrättslagen knutna upphovsrätten, döms om det sker uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, för brott mot upphovsrättslagen till böter eller fängelse i högst två år. Genom hänvisningen i 7 kap. 57 § upphovsrättslagen gäller detta även för de s.k. närstående rättigheterna.

I domsbilaga 1 finns angivet vem som innehar rättigheterna till respektive verk. Sara Lindbäck har som ovan angivits, berättat hur hon gått tillväga för att fastställa rättighetsinnehavarna. Det finns ingen anledning att ifrågasätta hennes uppgifter eller att uppgivna målsägande innehar de rättigheter de gör gällande, vilket inte heller ifrågasatts av NN. Det får därför anses visat att målsägandena innehar rättigheterna till de verk som är föremål för tingsrättens prövning i detta mål.

E22

För att ett verk i upphovsrättslagens mening ska föreligga krävs att det är resultatet av en individuell andlig skapande verksamhet, det krävs s.k. verkshöjd. Alstret måste ha en viss individuell särprägel och i någon mån vara unik. Det får inte vara för banalt. Filmer och TV-serier av det slag som är aktuella i målet uppfyller normalt sett kravet på verkshöjd. Under förutsättning att kravet på verkshöjd är uppfyllt saknar det betydelse vilken typ av film det är fråga om, spelfilm, reklamfilm eller en kortfilm (Upphovsrättslagstiftningen, En kommentar av Henry Olsson, Nordstedts gula bibliotek, tredje upplagan år 2009, s. 35 ff). Tingsrätten har ingen anledning att ifrågasätta att så skulle vara fallet i och för sig beträffande de verk som nu är föremål för prövning.

NN har erkänt brott mot upphovsrättslagen i enlighet med åklagarens gärningspåstående beträffande f 3 av de aktuella filmerna/TV-serierna, däribland filmen Beck, Levande begravd. Hans erkännande i den delen vinner stöd av hans egna uppgifter och av den av åklagaren åberopade bevisningen. När det gäller övriga i målet aktuella 504 verk gör tingsrätten följande bedömning. Inledningsvis konstaterar tingsrätten att NN, såsom tingsrätten uppfattat honom, vidgått att han gått tillväga på samma sätt som beträffande de f 3 erkända verken. Han har därigenom vidgått att han från andra fildelningsnätverk, bland annat de s.k. scenerna, laddat ned filmer och TV-serier på sin dator. NN har vidare vidgått att han därefter beträffande samtliga verk, på det sätt åklagaren påstått, nämligen genom det uTorrentprogram som fanns installerat på hans dator, skapat torrentfiler som laddats upp på fildelningstjänsten SweBits. NN har, som tingsrätten uppfattat honom, bestritt ansvar för brott uteslutande av den anledningen att endast de 13 verk han erkänt brott avseende faktiskt laddats ned och kontrollerats av Anders Nilsson. När det gäller frågan om de övriga 504 filmerna/TV-serierna fungerade gör tingsrätten följande överväganden. Anders Nilsson har i sitt vittnesmål ingående redogjort för hur han gått tillväga vid bevissäkringen. Tingsrätten kan konstatera att han gjort på samma sätt beträffande samtliga verk och att skälet till att inte alla filmer/TV-serier laddats ned och

E22

kontrollerats är för att det arbetet skulle vara mycket tidsödande och att ingenting pekade mot att någonting skulle ha varit fel på verken eftersom det inte fanns några sådana uppgifter i kommentarsfälten och då man på SweBits dels hade rykte om sig att hålla en hög kvalitet dels snabbt tog bort felaktigt material. Anders Nilsson har också ingående beskrivit hur verken namngavs och hur han kunnat fastställa att det var de nu aktuella filmerna som NN alias Marcil tillgängliggjort.

NN, som under del av den i målet aktuella tiden varit torrentmoderator på SweBits, har själv i förhör sagt att det inte hände, eller i vart fall mycket sällan hände att han var tvungen att ta bort någon fil som var felkategoriserad eller inte fungerade. Han har även sagt att han aldrig själv laddat ned någon film som det visat sig vara något fel på. Det får genom Anders Nilssons vittnesmål och NN NNs egna uppgifter anses utrett att det inte förekom verk som inte fungerade på SweBits, annat än högst tillfälligt. Vidare får det anses visat genom den av åklagaren åberopade skriftliga bevisningen där endast fullständiga filmnamn återfinns och Anders Nilssons uppgifter, att det är uteslutet att NN laddat upp eller framställt delar av verk eller trailers. Tingsrätten finner därför att åklagaren visat att samtliga de verk som omfattas av åtalet framstälts och tillgängliggjorts av NN och att brottet fullbordats i vart och ett av fallen. Redan av NNs egna uppgifter framgår att han var medveten om det olagliga i sitt agerande varför det är visat att han begått gärningarna med erforderligt uppsåt, i vart fall likgiltighetsuppsåt. Åtalet är därmed styrkt och tingsrätten bedömer gärningen på sätt åklagaren gjort gällande i första hand, d.v.s. som fullbordade brott mot upphovsrättslagen.

Bedömningen i skuldfrågan innebär att NN ska dömas för att vid 517 tillfällen ha framställt exemplar av de verk åtalet avser och att han i anslutning till detta eller kort tid därefter tillgängliggjort verken för allmänheten. Tingsrätten gör bedömningen att hanterandet av varje verk utgör ett brott för sig varför NN NN ska dömas för 5f 7 fall av brott mot upphovsrättslagen (jfr Svea hovrätts dom

E22

den 11 april 2013 i mål B 2160-12 s. 9 och de däri hänvisade rättsfallen NJA 2006 s. 524 och NJA 2007 s. 973).

Påföljd

NN är 28 år och förekommer i belastningsregistret endast avseende en trafikförseelse. Han lever under ordnade förhållanden med bostad, fast anställning och månadslön.

Av inhämtad personutredning och yttrande från Kriminalvården, frivården Västerås, framgår att NN inte har några missbruksproblem eller att det föreligger andra omständigheter som skapar behov av övervakning. Han har bedömts lämplig för samhällstjänst och har samtyckt till att utföra sådan tjänst om tingsrätten skulle besluta om det.

Som tidigare nämnts stadgas för brott mot upphovsrättslagen böter eller fängelse högst 2 år. Tidigare var stadgat böter eller fängelse i högst sex månader. I samband med att maximistraffet höjdes på 1980-talet, uttalades i förarbetena att det finns anledning att se allvarligt på förfaranden som innebär intrång i upphovsrätten och närstående rättigheter och att därför möjlighet bör finnas att i särskilt svåra fall utdöma kännbara frihetsstraff. Vidare framgår, när det gäller frågan om straffmätningen, att det främst var i fall av omfattande kommersiella olovliga utnyttjanden av skyddade verk och prestationer som det kunde bli aktuellt att utnyttja de möjligheter till högre straffutmätning som de nya bestämmelserna gav och att avsikten inte var att driva upp straffen för bagatellartade förseelser mot den upphovsrättsliga lagstiftningen (prop. 1981/82:152 s. 18 ff).

Vid bedömning av brottslighetens samlade straffvärde har tingsrätten enligt 29 kap. 1 § brottsbalken att bland annat beakta den skada, kränkning eller fara gärningen inneburit och vad NN insett eller borde ha insett om detta samt de

E22

avsikter eller motiv han haft. Som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet ska enligt 29 kap. 2 § sjätte punkten brottsbalken även beaktas om brottet utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt eller om det föregåtts av särskild planering. I NNs fall kan konstateras att hans brottslighet utövats systematiskt och under lång tid. Skadan för målsägandena, även för de som inte fört skadeståndstalan, kan antas ha varit mycket stor särskilt med beaktande av det stora antalet s.k. prereleaser. Det har även funnits en överhängande risk för att de verk NN tillgängliggjort spritts vidare genom andras förfoganden över verken och han har varit en betydelsefull länk i den brottsliga verksamhet som i organiserad form bedrivits på SweBits. Allt detta talar i straffvärdehöjande riktning. Vid en sammanvägning av samtliga omständigheter anser tingsrätten att straffvärdet för de brott NN befunnits skyldig till uppgår till sex månaders fängelse.

Vid val av påföljd ska tingsrätten, enligt 30 kap. 4 § brottsbalken, fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Som skäl för fängelse får rätten beakta, förutom straffvärde och art, även om den tilltalade tidigare gjort sig skyldig till brott. Som skäl för att välja villkorlig dom ska tingsrätten beakta om det saknas särskild anledning att befara att den tilltalade kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Som särskilda skäl för villkorlig dom istället för fängelse kan rätten beakta om den tilltalade samtycker till att domen förenas med en föreskrift om samhällstjänst.

Åklagaren har gjort gällande, förutom att straffvärdet uppgår till ett års fängelse, att de brott mot upphovsrättslagen som NN gjort sig skyldig till utgör artbrott vilket medför att det föreligger en presumtion för att bestämma påföljden till fängelse även om tingsrätten skulle finna att straffvärdet är lägre än vad åklagaren ansett. Med den bedömningen tingsrätten gjort när det gäller straffvärdet är detta i sig inte så högt att det ensamt talar för att välja fängelse som påföljd.

E22

I det s.k. Pirate Bay-målet har Svea hovrätt i deldomen den 26 november 2011 (mål B 4041-09) uttalat att upphovsrättsintrång genom illegal fildelning är ett samhällsproblem som på senare år spritt sig likt en löpeld och att det står klart att den olovliga fildelningen snabbt antagit proportioner som gör att de allmänpreventiva hänsynen måste tillmätas stor vikt i rättstillämpningen samt att det därför finns skäl att beträffande just denna typ av upphovsrättsintrång hänföra brotten till sådan art att påföljden normalt ska bedömas till fängelse (s. 46 f i deldomen). I Pirate Bay-målet var det endast fråga om ett kommersiellt utnyttjande av upphovsrättsskyddade verk.

NN har själv sagt att han inte fick någon ekonomisk vinning av sitt tillgängliggörande, att det mest var ett tidsfördriv men att en följd av hans agerande var att han fick hög status på SweBits. NN har inte haft del i driften av fildelningssajten men har haft en viss administrativ funktion. Han har tillgängliggjort ett mycket stort antal verk och även om hans syfte inte var kommersiellt så har den verksamhet han rent faktiskt utgjort del av varit organiserad och mycket omfattande. NNs brottslighet har också präglats av systematik och hans huvudsakliga syfte har inte varit att ladda ned filmer och TV-serier för eget bruk. NN har till och med haft en applikation (IRC-chat) som möjliggjort för honom att mycket kort tid efter att verket släppts på den s.k. scenen skaffa sig kännedom om detta för att snabbt kunna tillgängliggöra det för en mycket stor krets människor. 1318 fall av 517 har detta dessutom skett före den lagliga releasen. Skadan för upphovsrättshavarna blir därigenom extra stor. Tingsrätten anser att den brottslighet NN gjort sig skyldig till är av sådan art som talar för att påföljden bör bestämmas till fängelse.

NN är tidigare ostraffad. Han lever under ordnade förhållanden och det föreligger inte något övervakningsbehov för att hindra återfall i brott. Det har inte heller framkommit skäl att tro att han kommer att återfalla i brott. NN har bedömts lämplig att utföra samhällstjänst och har samtyckt till att utföra sådan

E22

tjänst. Brottslighetens straffvärde är inte högre än att det finns förutsättningar för att bestämma påföljden till villkorlig dom i förening med sådan tjänst. Tingsrätten bestämmer därför påföljden till villkorlig dom i förening med samhällstjänst. Om fängelse istället valts som påföljd hade fängelse 6 månader dömts ut. Antalet timmar samhällstjänst bestäms därför till 160 timmar.

Även om det förflutit en tid sedan brotten begicks är omständigheterna, enligt tingsrätten, inte sådana att det mot bakgrund av den tid som förflutit sedan brottet föreligger skäl att, med stöd av 29 kap. 5 § sjunde punkten brottsbalken, sätta ned straffet.

Skadestånd

Nordisk Film A/S har till grund för skadeståndsanspråket åberopat följande. NN har uppsåtligen eller av oaktsamhet gjort filmen Beck, Levande begravn tillgänglig för allmänheten och har därigenom gjort intrång i Nordisk Film A/S:s upphovsrätt till filmen. NN är till följd av intrånget skyldig att utge dels skälig ersättning dels ersättning för ytterligare skada till följd av intrånget. Skadeståndskravet grundas på den uppladdning som ägde rum den 25 oktober 2010. NN har även laddat upp samma film den 15 maj 2010 men denna uppladdning utgjordes av en avfilmning av biofilmsversionen och var av dålig kvalitet, varför målsäganden valde att beräkna skadeståndet utifrån ett senare tillgängliggörande.

Nordisk Film A/S har anfört följande.

Skälig ersättning

Det upphovsrättsintrång NN gjort sig skyldig till grundar rätt till ersättning för såväl skälig ersättning som ersättning för ytterligare skada. Av Svea hovrätts dom den 9 december 2012 (mål nr B 4376-12) framgår att redan vid

E22

medhjälp gäller ersättningsskyldigheten och denna är ännu tydligare vid direkt gärningsmannaskap. Ersättningsbelopp vid immaterialättsintrång ska bestämmas så att de effektivt täcker hela den lidna skadan.

Den som olovligen utnyttjar ett upphovsrättsligt skyddat verk ska betala skälig ersättning oavsett om utnyttjandet skett uppsåtligt eller av oaktsamhet (jfr 7 kap. 54 § första stycket upphovsrättslagen). Skälig ersättning för utnyttjandet ska enligt förarbetena till upphovsrättslagen utgå med ett belopp som motsvarar den licensavgift som skulle ha utgått om licens hade upplåtits, det vill säga till ett belopp motsvarande marknadsmässig ersättning för frivillig upplåtelse av licens. Det sätt som filmerna har tillgängliggjorts på genom NNs brott finns inte som laglig distributionsmodell. Nordisk Film A/S utgångspunkt för beräkningen av den skäliga ersättningen som yrkas är därför en hypotetisk licensavgift för vad det skulle ha kostat för en licenstagare att vederlagsfritt göra, eller möjliggöra för andra att göra, filmerna tillgängliga för allmänheten på motsvarande vis som NN gjort. Stockholms tingsrätt bedömde i mål nr B 13301-06 (det s k Pirate Bay-målet) denna beräkningsmodell (i det fallet möjliggöra för andra) och fann att den gav underlag för att bestämma den skäliga ersättningen;

"Tingsrätten finner att den utredning som de nordiska filmbolagen företett i frågan om den skäliga ersättningen för det olovlige utnyttjandet av bolagens filmer ger underlag för att bestämma denna ersättning till vad bolagen har yrkat. Ersättningen i sig, för varje rättighet, framstår vidare som skälig," (tingsrättens dom s. 97)

Hovrätten instämde till fullo i tingsrättens bedömning (se Svea hovrätts dom den 26 november 2010 (mål nr B 4041-09)).

Skulle rättighetshavarna ha sålt en licens med rätten att göra, eller möjliggöra för andra att göra, filmerna vederlagsfritt tillgängliga för allmänheten på motsvarande vis som NN gjort skulle avgiften ha varit 5 500 000 kr för filmen Beck,

E22

Levande begravd. Det närmare sättet på vilket engångslicensen beräknats framgår av det sakkunnigutlåtande som åberopats som skriftlig bevisning.

Ersättning för annan skada

Av 7 kap. 54 § andra stycket upphovsrättslagen framgår att om brottet sker uppsåtligen eller av oaktsamhet, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. Det ska tas särskild hänsyn till utebliven vinst, vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort, skada på verkets anseende, ideell skada och upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. Av förarbetena till den nya formuleringen av 7 kap. 54 § andra stycket andra punkten upphovsrättslagen framgår det att ovanstående kriterier var sådana som till stor del redan beaktades vid skadeståndsberäkningar samt att de endast var avsedda som exempel. Ett tillägg gjordes dock vid implementering av det så kallade sanktionsdirektivet, nämligen upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. De kriterier som enligt tidigare praxis skulle beaktas var framförallt fyra olika förlusttyper, nämligen marknadsstörning, avsättningsförlust, intern förlust och goodwillförlust. Fyra förlustposter ligger till grund för kärandenas beräkningar av den yrkade ersättningen för annan skada. Att utebliven vinst, skada på verkets anseende och ideell skada ska ersättas framgår direkt av lagtexten. Att marknadsstörning ska ersättas vid denna typ av intrång framgår av Svea hovrätts dom i Pirate Bay-målet. Slutligen ska rätten beakta att det aldrig får vara ekonomiskt fördelaktigt att kalkylera med att begå intrång. Av RH 2002:69 framgår att det är självklart att marknadsstörningar och goodwillförluster av icke obetydligt slag för rättighetshavarna uppkommer till följd av upphovsrättsintrång och att någon särskild utredning beträffande marknadsstörningar och goodwillskada inte krävs för bifall av ett yrkande om ersättning för annan skada. Hovrättens uttalande till trots har käranden uppdragit åt Bertil Sandgren att utreda omfattningen av kärandens marknadsstörnings-, avsättnings- och goodwillförluster. Bertil Sandgren har använt samma bedömningsgrunder som han gjorde i ett sakkunnigutlåtande som

E22

åberopades till stöd för utredningen av nämnda förluster i Pirate Bay-målet. Svea hovrätt ansåg att Bertil Sandgrens beräkningar skulle tillmätas ett högt bevisvärde och utdömde det skadeståndsbelopp som kärandena yrkat (se Svea hovrätts dom i Pirate Bay-målet s. 53);

"Ersättning för annan skada

De nordiska filmbolagen har med utgångspunkt i Bertil Sandgrens utlåtande beräknat att marknadsstörrnings-, avsättnings- och goodwillförluster sammanlagt uppgår till 1 400 000 b-för var och en av filmerna utom för Pusher 3, där dessa skador beräknats till 300 000 kr. Enligt hovrättens bedömning måste Bertil Sandgrens beräkningar tillmätas ett högt bevisvärde, då de bygger på utredningar om hur just de nu aktuella filmerna har marknadsförts, användarundersökningar och fakta avseende den nordiska filmmarknaden. Hovrätten godtar därför att skadorna uppgår till yrkade belopp."

Utebliven vinst

Genom att fdmen Beck, Levande begravd funnits illegalt tillgänglig för gratis nedladdning har den legala försäljningen minskat. Intäktsbortfallet har värderats till 700 000 kr.

Marknadsstörning

I Pirate Bay-målet konstaterade Stockholms tingsrätt att olovlig fildelning typiskt sett leder till marknadsskador för rättighetshavarna:

"Marknadsskador har uppstått i form av att tillgången till illegala kopior påverkat värdet på de legalt tillhandahållna prestationerna i negativ riktning. Marknadsföringskampanjer som gjorts inför lansering av musilskivor och filmer har blivit onyttiga genom att prestationerna i många fall funnits tillgängliga via The Pirate Bay innan de lovligt gjorts tillgängliga för allmänheten. I många fall, främst såvitt gäller filmer, har tillgängliggörandet via The Pirate Bay inneburit en sämre ljud- eller bildkvalité och dessutom i sammanhang som rättighetshavaren inte velat medverka i. "

Marknadsföringen av en modern film är noga planerad och mycket resurskrävande. För de aktuella filmerna har marknadsföringskostnaderna uppgått till mångmiljonbelopp. Dessa noggrant planerade kampanjer har störts av den

E22

Levande begravd. Det närmare sättet på vilket engångslicensen beräknats framgår av det sakkunnigutlåtande som åberopats som skriftlig bevisning.

Ersättning för annan skada

Av 7 kap. 54 § andra stycket upphovsrättslagen framgår att om brottet sker uppsåtligen eller av oaktsamhet, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. Det ska tas särskild hänsyn till utebliven vinst, vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort, skada på verkets anseende, ideell skada och upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. Av förarbetena till den nya formuleringen av 7 kap. 54 § andra stycket andra punkten upphovsrättslagen framgår det att ovanstående kriterier var sådana som till stor del redan beaktades vid skadeståndsberäkningar samt att de endast var avsedda som exempel. Ett tillägg gjordes dock vid implementering av det så kallade sanktionsdirektivet, nämligen upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång inte begås. De kriterier som enligt tidigare praxis skulle beaktas var framförallt fyra olika förlusttyper, nämligen marknadsstörning, avsättningsförlust, intern förlust och goodwillförlust. Fyra förlustposter ligger till grund för kärandenas beräkningar av den yrkade ersättningen för annan skada. Att utebliven vinst, skada på verkets anseende och ideell skada ska ersättas framgår direkt av lagtexten. Att marknadsstörning ska ersättas vid denna typ av intrång framgår av Svea hovrätts dom i Pirate Bay-målet. Slutligen ska rätten beakta att det aldrig får vara ekonomiskt fördelaktigt att kalkylera med att begå intrång. Av RH 2002:69 framgår att det är självklart att marknadsstörningar och goodwillförluster av icke obetydligt slag för rättighetshavarna uppkommer till följd av upphovsrättsintrång och att någon särskild utredning beträffande marknadsstörningar och goodwillskada inte krävs för bifall av ett yrkande om ersättning för annan skada. Hovrättens uttalande till trots har käranden uppdragit åt Bertil Sandgren att utreda omfattningen av kärandens marknadsstörnings-, avsättnings- och goodwillförluster. Bertil Sandgren har använt samma bedömningsgrunder som han gjorde i ett sakkunnigutlåtande som

E22

verksamhet som NN har bedrivit. Redan vetskapen om att det kommer att finnas illegala kopior tillgängliga påverkar marknaden. Marknadsstörningen har värderats till 500 000 kr.

Skada på filmens anseende

Omdömet av en film påverkas tydligt av den tekniska kvaliteten, ljud och bild, som den visas i. En film tillgängliggörs först i de sammanhang de tekniska förutsättningarna är bäst, bio eller dvd/bluray och därefter tv och lagliga nedladdningstjänster. Att se en illegalt nedladdad film, ofta på datorskärm med väsentligt lägre upplösning än dvd/bluray och med undermåligt ljud, försämrar filmupplevelsen betydligt. Den som har sett någon av de illegalt nedladdade filmerna får typiskt sett en sämre filmupplevelse än den som har sett originalet och detta påverkar de omdömen som skrivs på internetforum av dem som har sett de illegala filmerna. Dessa omdömen sprids mycket snabbt på internet och får ett stort genomslag. Sammantaget innebär detta en skada på filmens anseende. Denna skada har värderats till 300 000 kr.

Ideell skada

Att ett filmverk olagligt tillgängliggörs på ett sätt och i en form som helt strider mot skaparnas och rättighetshavarens vision innebär en ideell skada. Denna har värderats till 50 000 kr.

Tingsrättens bedömning

Filmen Beck, Levande begravd, som är den film målsäganden begär ersättning för är en av de filmer för vilka NN erkänt brott mot upphovsrättslagen. Han har också medgett att han är skyldig att betala skadestånd på grund av exemplarframställningen och det olovliga tillgängliggörandet av rättigheterna. Han har därvid inte ifrågasatt att Nordisk Film A/S innehar ensamrätten till filmen.

E22

Av 7 kap. 54 § upphovsrättslagen framgår att den som i strid mot upphovsrättslagen utnyttjar ett verk ska betala skälig ersättning för utnyttjandet till upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare. Om utnyttjandet sker uppsåtligt eller av oaktsamhet, framgår av andra stycket samma bestämmelse, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till (1) utebliven vinst, (2) den vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort, (3) skada på verkets anseende, (4) ideell skada och (5) upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång begås.

I samband med lagändringar år 2009 slogs fast att "Den skadelidande ska ha rätt till full ersättning för utnyttjandet av upphovsrätten och den ytterligare skada som intrånget i övrigt har medfört" (prop 2008/09:67 s. 27f). Av kommentaren till bestämmelsen framgår också att de omständigheter som anges ovan i punkterna 1 -5 endast är exempel och att också andra omständigheter ska kunna beaktas när skadeståndet beräknas (Upphovsrättslagstiftningen, En kommentar av Henry Olsson, Nordstedts gula bibliotek, tredje upplagan år 2009, s. 479).

Nordisk Film A/S:s anspråk omfattar både skälig ersättning för utnyttjandet och ersättning för annan skada. Den skäliga ersättningen har beräknats till 5,5 miljoner kr och baseras på en hypotetisk licensavgift för rätten att tillgängliggöra filmen Beck, Levande begravd på det sätt NN gjort. Till stöd för beräkningen av denna licensavgift har Nordisk Film A/S åberopat den av Bertil Sandgren gjorda utredningen. Denna beräkningsmodell har också, som målsäganden påpekat under rättegången, godtagits av både tingsrätt och hovrätt i det s.k. Pirate Bay-målet (Stockholms tingsrätts dom den 7 april 2009 (mål B 13301-06) och Svea hovrätts deldom den 26 november 2010 (mål B 4041-09)). Bertil Sandgren har en lång och gedigen erfarenhet av filmbranschen. Han har i sitt utlåtande på ett grundligt sätt redovisat principerna för beräkningen. Dessa har

E22

heller inte ifrågasatts av NN. Tingsrätten anser att hans utredning kan ligga till grund för beräkning av den skäligen ersättningen. När det gäller att bestämma licensbeloppet har Bertil Sandgren, med utgångspunkt i videomarknaden, redovisat en beräkning grundad på bedömningen att producenten, i händelse av att en "icke exklusiv kostnadsfri legal nedladdning" skulle erbjudas konsument, i ett första skede skulle begära åtminstone 50 procent av den potentiella intäkten från videomarknaden för att när marknaden anpassat sig till "legal fri nedladdning" sannolikt öka licensavgiften till 100 procent eller mer av den potentiella intäkten (utlåtandet s. 8). I detta resonemang ligger enligt tingsrättens mening en inte obetydlig osäkerhet som manar till viss försiktighet vid bestämmande av storleken på den hypotetiska licensavgiften. En beräkning av den ersättning NN ska betala måste ha sin utgångspunkt i förhållandena år 2010 när det illegala utnyttjandet ägde rum. År 2010 var ca 1 miljon internetanvändare, enligt Bertil Sandgrens utlåtande, aktiva nedladdare av film och av dessa skulle 25 procent ha köpt legalt om de illegala alternativen inte fanns. Det är inte genom utlåtandet eller övrig bevisning visat att marknaden år 2010 var sådan att en hypotetisk licensavgift redan då skulle motsvara 100 procent av intäkten från den potentiella videomarknaden. Tingsrätten anser därför skäligt att uppskatta den hypotetiska licensavgiften till 50 procent av den av Bertil Sandgren uppskattade potentiella intäkten från videomarknaden. Den skäligen ersättningen ska därför bestämmas till 2 750 000 kr (hälften av 5,5 miljoner kr).

Som ovan nämnts har Nordisk Film A/S även begärt ersättning för annan skada. Ersättning har begärts för utebliven vinst med 700 000 kr, marknadsstörning med 500 000 kr, skada på filmens anseende med 300 000 kr och slutligen för ideell skada med 50 000 kr. Även beräkningen av ersättningen för annan skada har haft sin utgångspunkt i Bertil Sandgrens utlåtande och även här har målsäganden påpekat att utredningens principer godtogs av hovrätten i det s.k. Pirate Bay-målet, med motiveringen att utredningen bygger på utredningar om hur just de då aktuella filmerna hade marknadsförts, användarundersökningar och fakta avseende den

E22

Av 7 kap. 54 § upphovsrättslagen framgår att den som i strid mot upphovsrättslagen utnyttjar ett verk ska betala skälig ersättning för utnyttjandet till upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare. Om utnyttjandet sker uppsåtligt eller av oaktsamhet, framgår av andra stycket samma bestämmelse, ska ersättning även betalas för den ytterligare skada som intrånget eller överträdelsen har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till (1) utebliven vinst, (2) den vinst som den som har begått intrånget eller överträdelsen har gjort, (3) skada på verkets anseende, (4) ideell skada och (5) upphovsmannens eller rättsinnehavarens intresse av att intrång begås.

I samband med lagändringar år 2009 slogs fast att "Den skadelidande ska ha rätt till full ersättning för utnyttjandet av upphovsrätten och den ytterligare skada som intrånget i övrigt har medfört" (prop 2008/09:67 s. 27f). Av kommentaren till bestämmelsen framgår också att de omständigheter som anges ovan i punkterna 1 -5 endast är exempel och att också andra omständigheter ska kunna beaktas när skadeståndet beräknas (Upphovsrättslagstiftningen, En kommentar av Henry Olsson, Nordstedts gula bibliotek, tredje upplagan år 2009, s. 479).

Nordisk Film A/S:s anspråk omfattar både skälig ersättning för utnyttjandet och ersättning för annan skada. Den skäliga ersättningen har beräknats till 5,5 miljoner kr och baseras på en hypotetisk licensavgift för rätten att tillgängliggöra filmen Beck, Levande begravd på det sätt NN gjort. Till stöd för beräkningen av denna licensavgift har Nordisk Film A/S åberopat den av Bertil Sandgren gjorda utredningen. Denna beräkningsmodell har också, som målsäganden påpekat under rättegången, godtagits av både tingsrätt och hovrätt i det s.k. Pirate Bay-målet (Stockholms tingsrätts dom den 7 april 2009 (mål B 13301-06) och Svea hovrätts deldom den 26 november 2010 (mål B 4041-09)). Bertil Sandgren har en lång och gedigen erfarenhet av filmbranschen. Han har i sitt utlåtande på ett grundligt sätt redovisat principerna för beräkningen. Dessa har

E22

nordiska filmmarknaden. Nu aktuell utredning är uppbyggd på samma sätt. Tingsrätten finner att utredningen i målet ger stöd för att bestämma ersättningen till de belopp som yrkats, sammanlagt 1 550 000 kr.

Nedsättning/j ämkning

NN har gjort gällande att ersättningen ska sättas ned eller jämkas dels på grund av att han inte ensam orsakat målsägandens skada dels på grund av hans ekonomiska förhållanden. Till stöd för nedsättning har NN, som det får förstås, åberopat en webhistorik som ska visa att han inte ens var inloggad på sin dator den dagen, den 15 maj 2010, då filmen Beck, Levande begravd första gången tillgängliggjordes. Åklagaren har i ansvarsdelen bemött invändningen genom att framhålla att webhistoriken, som visar de tillfälliga filer som skapas när någon surfar på internet, slumpmässigt skrivs över vid senare sökningar och att avsaknaden av sökhistorik därför inte tjänar som bevis för att NN inte varit uppkopplat den aktuella dagen. Nordisk Film A/S har, som tingsrätten uppfattat bolaget, biträtt denna ståndpunkt. Åklagaren har trots detta justerat åtalet att anpassas efter NNs inställning. Nordisk Film A/S har i detta sammanhang även framhållit att den första versionen av verket som släpptes var en dålig avfilmning av biofilmsversionen varför skadeståndet beräknats på tillgängliggörandet i oktober istället. Som ovan redogjorts för vid bedömningen av skuldfrågan har tingsrätten funnit att NN, alias Marcil, tillgängliggjort filmen Beck, Levande begravd bland annat den 25 oktober 2010 i enlighet med det justerade åtalet. Även med beaktande av webhistoriken ger den av målsäganden åberopade utredningen dock stöd för att det även var Marcil som tillgängliggjorde den första versionen (avfilmningen av biofilmsversionen), i maj 2010. Oavsett detta grundas skadeståndsanspråket på en skada NN i förhållande till målsäganden orsakat genom sitt tillgängliggörande den 25 oktober 2010 varför en nedsättning på denna grund inte kan ske.

E22

När det därefter gäller frågan om jämkning med hänsyn till NNs ekonomiska förhållanden gör tingsrätten följande överväganden. Av 6 kap. 2 § skadeståndslagen framgår att skadestånd kan jämkas om skyldigheten att betala skadestånd är oskäligt betungande med hänsyn till den skadeståndsskyldiges ekonomiska förhållanden. Vid bedömningen ska hänsyn även tas till den skadelidandes behov av skadeståndet och övriga omständigheter. Denna bestämmelse kan tillämpas analogt på specialstraffrätten. Bestämmelsen tillämpas restriktivt, speciellt vid uppsåtliga brott. Storleken på den ersättning NN ska betala uppgår visserligen till ett mycket högt belopp. Skadeståndet uppgår dock enligt tingsrättens mening inte till belopp som vida översteg vad NN kunnat förutse. Han har uppsåtligen tillgängliggjort en känd film före den lagliga releasen. Han har ägnat sig åt fildelning under lång tid och även om det inte skett i kommersiellt syfte har det skett systematiskt och rört sig om en mycket stor mängd verk. Även enligt egen uppgift har han känt till att det inte var lagligt och det kan inte ha undgått honom att den olovliga fildelningen redan vid den här tiden utgjorde ett växande problem för rättighetsinnehavarna till filmer och TV-serier. Skyldigheten att betala skadestånd bör mot denna bakgrund inte jämkas.

Vid denna bedömning ska NN betala skadestånd med sammanlagt 4 300 000 kr jämte ränta till Nordisk Film A/S.

Övrigt

NN har medgett de särskilda yrkandena. Dessa är lagligen grundade och ska därför bifallas.

Då NN döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska han åläggas att betala avgift enligt lagen om brottsofferfond.

E22

Fildelningstjänster som använder BT-tekniken (t.ex. SweBits) består normalt av bl.a. en websida med ett söksystem och en databas innehållande s.k. torrentfiler. En torrentfil kan närmast liknas vid en länk till exempelvis en film/TV-serie. Filen fyller ingen annan funktion och det är inte heller möjligt att exempelvis spela upp en film utan att först ha laddat ned hela eller delar av exemplaret genom exempelvis programvaran uTorrent. Torrentfilen innehåller olika uppgifter, bl.a. filmens namn. Torrentfilerna skapas och läggs upp på fildelningstjänsterna av den som vill tillgängliggöra material via fildelningstjänsterna. NN är en av dem som skapat och lagt upp sådana torrentfiler på SweBits. En fildelningstjänst som använder BT-tekniken lagrar inte själva filmerna/TV-serierna i sig utan bara länkar (torrentfiler) till filmerna/TV-serierna. Filmerna/TV-serierna finns istället tillgängliga hos fildelningstjänstens användare.

Den som vill ladda ned till exempel en film från en fildelningstjänst går in på tjänstens websida och laddar ned den aktuella torrentfilen till sin egen dator. Detta aktiverar uTorrentprogrammet och själva filhämtningen börjar. Filhämtningen sker genom att datorn med hjälp av torrentfilen, via internet, upprättar kontakt med andra som på sina datorer vid samma tidpunkt tillgängliggör samma film. Filmen hämtas sedan bit för bit från dessa till den egna användarens dator. Så snart en kopia av hela filmen framställts på den egna datorn är exemplarframställningen fullbordad. Även delar av en film kan dock laddas ned till spelbara enheter och om så är fallet innebär även det en fullbordad exemplarframställning. Samtidigt som man hämtar bitar av filmen från användare som tillgängliggör materialet delar man själv ut de bitar som finns tillgängliga på den egna datorn till alla andra som vill ha filmen. Detta sker automatiskt och är en väsentlig funktion i uTorrentprogrammet. Ju fler som deltar i denna fildelning av materialet desto snabbare sker spridningen (tillgängliggörandet) eftersom de som vill ha materialet kan hämta det från flera personer.

E22

Med hänsyn till målets art och omfattning anser tingsrätten att den av Max Ahlström begärda ersättningen får anses skälig. Vad som framkommit om NN NNs personliga och ekonomiska förhållanden medför att han inte kan undgå skyldigheten att återbetala del av statens kostnad för hans försvarare. Denna del bestäms till 20 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV 400)

Överklagande ställs till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten senast den 7 januari 2014.

På tingsrättens vägnar

Christina Brobacke